

SAVEZ
SAMOSTALNIH
SINDIKATA
HRVATSKE

OTVORENO PISMO Ženske sekcije SSSH povodom Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama

Zagreb, 24. studenoga 2022.

Biti radnica u trgovini NE znači da kupci, koji uvijek imaju pravo, to pravo koriste da bi vrijeđali, psovali, pljuvali, uhodili, prijetili otkazima, pisali lažne prijave i bili superiorniji!

Ujedinjeni Narodi su dan 25. studeni proglasili Međunarodnim danom borbe protiv nasilja nad ženama, u spomen na tri sestre Mirabal (Patriju, Minervu i Mariu Teresu) koje su se sredinom XX. stoljeća u Dominikanskoj Republici usprotivile diktatorskom režimu Rafaela Trujilla, od čije su ruke 1960. godine i pogubljene.

Nasilje je sveprisutno u društvu, pa tako i na radnom mjestu, gdje su nasilnom ponašanju posebno izložene radnice, čime se krše njihova temeljna ljudska prava i slobode. Nasilje na radnom mjestu je svjesna okrutnost s ciljem stjecanja moći nanošenjem fizičke i/ili psihičke boli, a manifestira se fizičkim, psihičkim, ekonomskim, seksualnim i ostalim oblicima nasilja.

Pojavom pandemije Covid-19 radnice u trgovini znatno više osjećaju psihičko nasilje na radnom mjestu. Kupci češće vrijeđaju, psuju, pljuju na radnice, nazivaju ih pogrdnim imenima, uhode, prijete otkazom, pišu lažne prijave poslodavcima i svakodnevno otežavaju rad. Zanimljiva je i brzina kojom ti isti kupci postaju uljudni, ako se u blizini pojavi muški kolega. Poslodavci preko ovakvih slučajeva često prelaze benevolentno, poneki se i ispričaju zlostavljačima, iako nisu utvrdili činjenice i zaštitili svoje radnice, što su dužni napraviti.

Oružane pljačke i slična kaznena djela dodatno ugrožavaju živote i zdravlje radnica, a nakon njih često ostaju trajne fizičke i psihičke posljedice. Biti zlostavljan nije dio opisa radnog mjesta na koji pristaju radnice, one nisu građanke drugog reda, niti su inferiornije u odnosu na kupce, klijente, partnere ili bilo koga drugoga. Osim trgovkinja, dodatnim oblicima nasilja na radnom mjestu izložene su i zdravstvene radnice, učiteljice, odgojiteljice, radnice u socijalnoj službi, policajke, poštarice... Neke od njih imaju status službene osobe te su kaznenopravno zaštićenije od ostalih. Može li se status službene osobe proširiti i na sudionike u radu s klijentima, gostima ili kupcima?

Poslodavci također moraju preuzeti svoju zakonom propisanu ulogu i štititi svoje radnice, a ne podilaziti i ispričavati se zlostavljačima. Nasilnici trebaju biti adekvatno sankcionirani, a sankcija ih mora odvratiti od ponavljanja istog.

Ekonomsko nasilje nad ženama predstavlja kontrolu njihovog financijskog poslovanja, zabranu zapošljavanja, nemogućnost stjecanja vlasništva nad nekretninama, pritisak na otkazivanje ugovora o radu, neisplata plaće, neplaćanje prekovremenog rada, rad na crno i ostale oblike represije. Nasilje nad ženama pojavilo se i u obliku **zabrane sindikalnog rada i organiziranja** od strane supruga ili partnera, što je uglavnom rezultiralo njihovim povlačenjem iz sindikalnog pokreta. Poznati su i slučajevi u kojima supružnici brane učlanjivanje u sindikat jer *on zna što je za nju najbolje!*

Prepoznavanje nasilja je od izuzetne važnosti, a **o nasilju na radnom mjestu moramo govoriti svakodnevno**, ne samo prigodom obilježavanja nacionalnih i međunarodnih dana borbe protiv nasilja. Jasna pravila, razrađene procedure, dobra komunikacija i organizacija u društvu, uz zaštitu zdravlja i privatnosti radnika prevenirali bi pojavu nasilja na radnom mjestu. Kontinuirano provođenje edukacija, razvoj strategije i provođenje politike protiv nasilja umanjili bi rizike mogućeg nastanka nasilnog ponašanja.

Potrebno je reagirati na svaki oblik nedopuštenog ponašanja, a radnice moraju znati tko će ih i kako zaštititi!

Kontakt za medije:

Matija Tomašek (099 2658 577)